

SER

t.a.v. dr. A.H.G. Rinnooy Kan
Voorzitter Ad hoc Commissie Toekomstige Energievoorziening
Postbus 90405
2509 LK 'S-GRAVENHAGE

ONZE REF
An963160.B71

DOORKIESNUMMER
(070) 391 99 00

DATUM
7 december 2007

ONDERWERP: rapport Factfinding Kernenergie

Geachte heer Rinnooy Kan,

Graag willen wij reageren op het in oktober jl. uitgebrachte rapport Factfinding Kernenergie. Deze omvangrijke studie die de SER door NRG en ECN heeft laten uitvoeren roept bij het Koninklijk Instituut Van Ingenieurs KIVI NIRIA enkele bedenkingen op in het bijzonder met betrekking tot de economische analyse.

In 2006 heeft KIVI NIRIA uitgebreid over het thema energie gesproken. In onze congrespublicatie 'Smart Energy Mix' worden de ervaringen van meer dan honderd deskundigen op dit terrein samengebracht. De Smart Energy Mix analyse heeft als uitgangspunt een schone, betaalbare en betrouwbare energievoorziening. Ook al is het, evenals het factfinding rapport geen uitputtende analyse, het geeft wel duidelijk een trend aan. Een trend waarbij in het bijzonder rekening is gehouden met sociale en economische ontwikkelingen in de maatschappij.

De congrespublicatie bevat enkele belangrijke aanbevelingen. Allereerst moet energie-efficiency door effectieve publiciteit veel sterker gestimuleerd worden. Bewustwording van besparingskansen en vervolgens zorgdragen dat die zoveel mogelijk worden benut, is een eerste prioriteit om de toename van ons energieverbruik te temperen en op lange termijn de groei te stoppen. Ten tweede zijn èn hernieuwbare bronnen èn schone kolen èn kernenergie noodzakelijk om de CO2-emissies terug te brengen. Het is geen kwestie van een keuze maken tussen de verschillende opties, maar ze zijn stuk voor stuk noodzakelijk.

Het bijzondere van de Smart Energy Mix analyse is dat het een vanuit de praktijk doorgerekend scenario is en dat dit scenario in discussies met deskundigen in het veld goed stand houdt. Bijvoorbeeld tijdens een symposium dat dit jaar is georganiseerd en waar het scenario met het Energie Revolutie scenario van Greenpeace is vergeleken. De conclusie was dat het scenario van Greenpeace 'wenselijk' is, maar dat het Smart Energy Mix scenario 'realistisch' is.

Wij denken dat Nederland als Europees land een voorbeeld zou kunnen zijn voor de reductie van CO₂-emissies met 25 - 30% in 2025 en met ruim 40% in 2050. Zelfs bij een verwachte matige stijging van de energievraag met minder dan een half procent per jaar is een wijziging van de huidige energiemix noodzakelijk. Dat is op een technisch en economisch verantwoorde wijze mogelijk. Echter niet zonder te investeren in hernieuwbare bronnen, afvang en opslag van CO₂ bij nieuwe kolencentrales toe te passen en het gebruik van kernenergie in Nederland verder te doen toenemen. De Smart Energy Mix gaat voor de totale Nederlandse energieconsumptie (huishoudens, bedrijfsleven en transport) uit van circa 20% duurzaam, 15% kolen en 20% nucleair in 2050. Het restant wordt met aardolie en gas aangevuld. De inzet van duurzame energie is in absolute zin hoger dan bijvoorbeeld in het scenario van Greenpeace. De kosten voor de energiemix voor elektriciteit is bij een olieprijs van \$ 50 –60 per barrel en CO₂-reductiekosten van Euro 30 per ton echter enkele miljarden goedkoper dan de mix van vandaag.

Vanwege de bijzondere positie van kernenergie heeft KIVI NIRIA in 2006 uitgebreid stil gestaan bij de feiten rondom kernenergie. Hier is een openbare discussie over gevoerd die tot een zestal factsheets heeft geleid. Technisch lopen deze feiten grotendeels parallel aan die van uw onderzoek Factfinding Kernenergie.

De veiligheid van moderne kernreactoren is vergelijkbaar met verschillende processen in transport en industrie. Ingenieurs delen met NGO's en vele anderen de zorgen die bestaan rond de afvalproblematiek. In onze opinie zijn echter bovengrondse opslagmogelijkheden op korte termijn toereikend. Ondergrondse eindberging is technisch verantwoord uit te voeren, bij voorkeur centraal georganiseerd in Europa. Op middellange termijn moet door de toepassing van snelle kweekreactoren de uraniumgrondstof beter worden benut en de hoeveelheid afval worden gereduceerd. Verder onderzoek en ontwikkeling van kweekreactoren dient hiertoe te moeten worden gestimuleerd.

Proliferatie van kernmateriaal heeft een andere dimensie. Wij kunnen door onderzoek, participatie in controlerende organisaties en continue politieke aandacht op dit gebied de wereld veiliger maken. Onverlet blijft het wel of niet toepassen van kernenergie in Nederland.

De economische analyse in het rapport Factfinding Kernenergie kunnen wij daarom niet delen. Het wegedeneren van een kostencompetitief voordeel van kernenergie in de analyse van de energiemarkt strookt niet met de hedendaagse praktijk en zeker niet met die van een steeds opener Europese markt. De kostprijs van kernenergie ligt lager dan die van de meeste andere energiebronnen (zie ook figuur 5.1 in het rapport Factfinding Kernenergie). Daarbij tekenen wij aan dat de bovenkant van de bandbreedte in het rapport niet op aan de realiteit grenzende interestpercentages is gebaseerd.

Kernenergie is met kop en schouders de goedkoopste optie wanneer bij de inzet van fossiele bronnen afvang en opslag van CO₂ wordt geëist of hoge emissierechten worden verrekend. Het verschil loopt bij een hoge olieprijs en hoge CO₂-kosten op tot ruim 80 euro per MWh. Slechts een klein deel van de elektriciteitsprijs komt tot stand op de energiebeurs. Juist de met kernenergie opgewekte elektriciteit wordt als basislast vaak direct aan grote afnemers aangeboden. Dit levert wel degelijk kostenvoordelen op voor deze afnemers. De prijsverschillen zijn in de praktijk veel groter dan in uw rapport wordt aangegeven. Vanzelfsprekend is de producent die het meest kostenefficiënt elektriciteit produceert ook degene die de beste winstkansen heeft. Dat is inherent aan de keuze van het marktprincipe, maar prijsverschillen werken door in de uiteindelijk betaalde elektriciteitsprijs.

Vanuit het winstoogpunt zijn er verschillende partijen die in Nederland een kerncentrale zouden willen exploiteren. Het maatschappelijk draagvlak daarvoor is groeiend. Voor de SER is het nu de vraag of zij zich inzet om de kosten- en emissievoordelen die kernenergie met zich meebrengen wil ondersteunen en het draagvlak te verbreden of door een ons inziens onjuiste economische analyse afbreuk te doen aan dit draagvlak.

Onze bescheiden mening is dat een slimme inzet van kernenergie, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de aspecten waar burgers en NGO's zich terecht zorgen over maken, bijdraagt aan een stabiele, concurrerende en schone energievoorziening. Dat is in het belang van het Nederlands bedrijfsleven en van de werknemers die in een steeds competitiever mondiale economie hard werken voor hun inkomen.

Met vriendelijke groet,

Ir. Jan Dekker
President KIVI NIRIA

Ir. Bert Dekker
Voorzitter Stuurgroep Energie KIVI NIRIA